

Univerzita Karlova v Praze

Fakulta sociálních věd

Institut komunikačních studií a žurnalistika

Rigorózní práce: Vliv strukturální transformace tisku na změnu obsahu deníků a týdeníků vydávaných po roce 1989 v Libereckém kraji

Autorka: Hana Karolina Kobulejová

Oponentský posudek:

Autorka se rozhodla věnovat se ve své rigorózní práci strukturální transformaci regionálního a lokálního tisku po roce 1989. Z mého pohledu by bylo lepší zvolit poněkud jiný název, který by v sobě zahrnoval, že analýza se zaměřila konkrétně na Českolipský deník. Současný název by spíše čtenáři navozoval, že bude zahrnovat analýzu většího počtu periodik, což by odpovídalo tezí rigorózní práce. Ve výsledku se autorka zaměřila na Českolipský deník, což má své opodstatnění. Jen by bylo vhodné tuto změnu ve srovnání s tezemi více vysvětlit v úvodu práce. Když se podívám na teze rigorózní práce, tak tyto teze byly skutečně až příliš ambiciózní. Bylo by opravdu dost komplikované, pokud by autorka chtěla dělat analýzu všech periodik Libereckého kraje. Zvláště by bylo náročné uskutečnit rozhovory se všemi šéfredaktory periodik.

Rigorózní práce má podrobnou teoretickou část v rozsahu 71 stran. Autorka se v ní velmi vhodně věnuje problematice, jakým způsobem se nejen v našem prostředí vymezuje lokální a regionální tisk. Ukazuje, jak jsou pro toto vymezení různá kritéria. Je zřejmé, že v českém prostředí bývá často s tímto vymezením problém. Autorka si nechala tuto otázku zodpovědět i z hlediska Národní knihovny ČR. Rigorózní práce se podrobně věnuje vývojovým trendům lokálního a regionálního tisku v České republice po roce 1989. Autorka pečlivě pracuje s tituly odborné literatury. Oceňuji, že pro přehlednost připravila pro text řadu vlastních schémat, které čtenáři pomáhají se v dané problematice dobře zorientovat. Vhodně využívá práci brněnské odbornice Lenky Waschkové Císařové, která se regionálnímu tisku podrobně věnovala ve své dizertační práci.

Domnívám se, že pro charakteristiku majetkových změn v regionálním a lokálním tisku by bylo vhodné ještě více využít publikaci Josefa Bendy, aby čtenář dostal více informací, jak tato transformace konkrétně probíhala. Řada odkazů k majetkovým změnám se totiž následně objevuje v rozhovorech se šéfredaktory, tak by právě bylo dobré ještě širěji rozepsat, jak tato transformace probíhala v rámci aktivit společnosti Vltava-Labe-Press. Autorka se zajímavě věnuje také otázce, jak současné globalizační trendy ovlivňují regionální média.

V metodologické části je zřejmé, že autorka si pečlivě připravila svůj vlastní výzkum. Jedna jeho část se věnuje otázce, jakým způsobem Českolipský deník přinášel informace o jednotlivých politických stranách v období voleb. Autorka provedla frekvenční analýzu. Její

výsledky jsou velmi dobře prezentovány pomocí grafů a tabulek a autorka interpretuje zjištěné výsledky. Měl bych pouze připomínku, že by pro čtenáře bylo vhodné přinést ještě bližší charakteristiku periodika. Řadu informací se o něm dozvídáme z rozhovorů se šéfredaktory. Bylo by ale dobré ještě uvést tuto charakteristiku samostatně. Myslím si, že by také prospělo, pokud by se v příloze objevily xerokopie titulních stran periodika z různých období, aby si čtenář udělal také větší představu o grafické podobě periodika.

Z mého pohledu představovaly nejzajímavější část práce provedené rozhovory se šéfredaktory. Autorka si velmi dobře připravila otázky, které novinářům chtěla položit. Seznam otázek je součástí příloh, takže čtenář si skutečně může udělat představu, jak autorka měla rozhovory velmi dobře strukturované. Všichni novináři dostávali stejné otázky, což je určitě vhodné, protože díky přepisům rozhovorů v příloze si čtenář může udělat porovnání, jakým způsobem se lišily či shodovaly odpovědi novinářů na stejné otázky. Tyto rozhovory dobře dokumentují na příkladu Českolipského deníku, jakým způsobem probíhala transformace po roce 1989. Oceňuji, že autorce se podařilo přesvědčit novináře, aby s ní absolvovali dlouhé a podrobné rozhovory, přičemž některé otázky jim nemusely být úplně příjemné. Odpovědi ale skutečně velmi dobře ukazují, jak se periodikum vyvíjelo. Jak do jeho obsahu zasahoval/nezasahoval vydavatel. V tomto směru je jistě dobré připomenutí polemické knihy Bořivoje Čelovského o vlivu německých vlastníků na obsah regionálních periodik v České republice. Novináři ve svých odpovědích dokládají, že se nedostávali pod nějaký silný tlak vydavatele z hlediska obsahu. Rozhovory také zajímavě ukazují, jak výrazně se za posledních 25 let proměnila novinářská práce, jak si novináři museli zvykat na technické změny, jak se vyvíjel objem práce každého novináře. Rozhovory se dobře také dotýkají otázky autocenzury novináře na menším městě, který píše o lidech, s nimiž se může často potkávat i mimo svoji novinářskou práci. Je také jistě velmi důležité, že rozhovory dobře prezentují, jakým způsobem se vyvíjely organizační hierarchické struktury v rámci společnosti Vltava-Labe-Press. Jen jsem si říkal, zda by nemohla být uvedena jména zpovídaných novinářů. Vzájemně v rozhovorech stejně tato jména zmiňují, tak by mi nepřišlo jako problém, pokud by tato jména byla uvedena.

Rigorózní práce je na vysoké úrovni z hlediska formálních úprav. Poznámkový aparát je proveden pečlivě. Text obsahuje jmenný i věcný rejstřík, což nebývá u rigorózních prací obvyklé. Seznam literatury a použitých zdrojů dokládá, že práce vznikla na základě studia většího počtu informačních zdrojů. Práce je velmi kvalitní také z hlediska jazykové úrovně a používání odborné terminologie.

Rigorózní práce Hany Karoliny Kobulejové doporučuji k obhajobě.

V Praze 13. března 2016

PhDr. Petr Bednařík, Ph.D.